

Handläggare
Tove Liljas
Utredningsenheten

Diarienummer
2018VALN/0007-1

Valnämnden

Vid händelse av hot/störning vid röstmottagningsstället

Förslag till beslut

1. Hot/störning vid röstmottagningsställe hanteras i enlighet med beskrivning i denna tjänsteskrivelse. Röstmottagare informeras om beslut vid det obligatoriska utbildningstillfället och rutiner för hantering finns tillgängliga i lokaler under röstning.
2. Matsalen i kommunhuset utgör reserv-vallokal vid valet 2018.
3. Förtidsröstning ska vara möjlig i kommunhuset om ingen annan förtidsröstningslokal är öppen en given dag under förtidsröstningsperioden.
4. Vid rösträkning ska allmänhet som närvarar hänvisas till särskild anvisad plats. Om störning uppstår vid rösträkning har förordnade röstmottagare mandat att avvisa aktuell person.

Beslutsnivå

Valnämnden

Bakgrund

Valkansliet har i samråd med säkerhetsavdelningen och kommunikationsavdelningen tagit fram en riskbedömning inför valet 2018. Bedömningen behandlar följande tre områden; informationspåverkan, valadministrationen och hot mot förtroendevalda. Analysen identifierar eventuella risker, ger vägledning i hur förvaltningen ska arbeta för att minska riskerna samt listar de åtgärder som bör vidtas om identifierade risker inträffar. I arbetet har följande risker kopplat till röstmottagningsställen och röstmottagare identifierats:

- Eventuella problem med tillgänglighet/funktionalitet för förtidsröstningslokal/vallokal
- Eventuell störning vid rösträkning i vallokal eller onsdagsräkning
- Eventuellt hot mot röstmottagare i förtidsröstningslokal/vallokal
- Eventuellt hot mot förtidsröstningslokal/vallokal

Valnämnden förslås besluta hur identifierade risker vid röstmottagningsstället ska hanteras och därigenom ge vägledning för röstmottagare och valkansli i sitt arbete under röstningsperioden. Under röstningsperiodens 18 dagar tjänstgör omkring 220 personer som röstmottagare. Cirka 20 lokaler används under denna period som förtidsröstningslokaler eller som vallokaler på valdagen.

Vid valen 2014 i Värmdö rapporterades inga fall av allvarliga hot mot röstmottagare/lokaler till valkansliet.

Ärendebeskrivning

Eventuell händelse av hot/störning vid röstmottagningsstället föreslås hanteras enligt nedan.

Vid problem med tillgänglighet eller funktionalitet i en vallokal, t.ex. läckage, problem med lås/larm eller liknande, avbryts röstningen och lokalen stängs. Röstmottagare informerar valkansliet skyndsamt. En reservlokal upprättas i kommunhusets matsal, Skogsbovägen 9-11. Ordförande eller vice ordförande i valdistriktet ansvarar för att röstlängden och valurnan tas med från lokalen till kommunhuset. Valmaterial ska hanteras enligt givna säkerhetsinstruktioner. Hänvisningsskyltar sätts upp vid den stängda lokalen och allmänheten informeras om ändrad lokal via varmdo.se och Facebook.

Vid problem med tillgänglighet eller funktionalitet i en förtidsröstningslokal avbryts röstningen. Röstmottagare informerar valkansliet skyndsamt. Valmaterial ska hanteras enligt givna säkerhetsinstruktioner. Förtidsröstning öppnas i kommunhuset om ingen annan förtidsröstningslokal är öppen under aktuell dag. Hänvisningsskyltar sätts upp vid den stängda lokalen och allmänheten informeras om stängningen via varmdo.se och Facebook.

Rösträkning (i vallokal och vid onsdagsräkningen) är en offentlig förrättning som allmänheten har rätt att närvara vid. Vid rösträkning ska allmänhet som närvarar hänvisas till särskild anvisad plats. Om eventuell störning uppstår har den förordnade röstmottagaren mandat att avvisa aktuell person. Röstmottagare ska informera valkansliet om alla störningar. Vid mindre störning kan vakt skickas till aktuell lokal. Vid allvarliga/akuta störningar eller incidenter i vallokalen kontaktas 112.

Vid händelse av hot mot röstmottagare och/eller röstningslokal ska valkansliet informeras. Vid mindre störning kan vakt skickas till aktuell lokal. Vid allvarliga/akuta störningar eller incidenter i vallokalen kontaktas 112.

Vid händelse som hindrar väljarna från att i lugn och ro utan påverkan lägga sin röst har den förrättade röstmottagaren befogenhet, att med vägledning av Valmyndighetens handledning, avbryta röstningen. När ordning är återställd kan

röstning återupptas.

Valkansliet kommer att informera röstmottagare om hur hot/allvarlig händelse vid röstmottagningsstället ska hanteras vid den obligatoriska utbildningen som hålls veckorna innan valet. Distriktens ordförande och vice ordförande kommer att få en separat genomgång av valnämndens alla beslut som rör ordning och säkerhet vid röstmottagningen. Valnämndens beslut och kontaktuppgifter till valkansli, polis mm kommer finnas tillgängliga på plats i lokalerna under röstningen. Vid utbildning kommer även allmänna frågor om brand och utrymning att hanteras.

Bedömning

Valkansliet föreslår att eventuella händelser av hot eller störning vid röstmottagningsstället hanteras enligt denna tjänsteskrivelse. Föreslagen hantering bedöms bidra till att väljaren kan avlägga sin röst under lugna och trygga förhållanden i en vallokal under valdagen eller i en förtidsröstningslokal under förtidsröstningsperiodens alla dagar.

Valnämnden föreslås besluta att röstmottagare informeras om hur hot/störningar ska hanteras vid den obligatoriska utbildningen som alla röstmottagare genomgår inför valet. Vidare ska rutiner för hantering av hot/störningar finnas tillgängliga i lokaler under röstning. Förslag till beslut bedöms ge röstmottagare god kunskap om tillvägagångssätt vid uppkomst av eventuell säkerhetsrisk vid röstmottagningsstället.

Matsalen i kommunhuset föreslås utgöra reserv-vallokal vid valet 2018. Lokalen är bra placerad, är tillgänglighetsanpassad och kan enkelt iordningsställas till vallokal. Förslag till beslut ökar möjligheten för valnämnden att på valdagen kunna säkerställa att alla röstmottagare kan avlägga sin röst i sin vallokal.

Valnämnden föreslås besluta att förtidsröstning ska vara möjlig i kommunhuset om ingen annan förtidsröstningslokal är öppen en given dag under förtidsröstningsperioden. Förslag till beslut säkerställer att valnämnden lever upp till vallagens krav om att en förtidsröstningslokal ska vara öppen varje dag under förtidsröstningsperioden.

När rösträkning pågår i vallokal eller vid onsdagsräkning föreslås att allmänhet som närvarar ska hänvisas till särskild anvisad plats. Om störning uppstår vid rösträkning föreslås att den förordnade röstmottagaren har mandat att avvisa aktuell person. Förslag till beslut bedöms ge röstmottagare vägledning, och mandat att agera, vid eventuella störningar som kan uppkomma vid rösträkningen.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut har inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för miljön

Förslag till beslut har inga direkta konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Förslag till beslut kan bidra till en trygg och säker röstningsprocedur för väljaren.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut har inga direkta konsekvenser för barn.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av valkansliet i samråd med säkerhetsavdelning och kommunikationsavdelning.

Sändlista för beslutsexpediering

Valkansliet

Politiska partier med mandat i fullmäktige samt Feministiskt initiativ

Frida Nilsson
Sektorchef administration

Annica Lempke
Kanslichef